omgevingsdienst Haaglanden

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
(070) 21 899 02
vergunningen@odh.nl
www.odh.nl

Zaaknummer : 01165959
Ons Kenmerk : ODH1721412
Datum : 9-11-2026

Beschikking
Omgevingswet - Flora- en fauna-activiteit

Onderwerp

Op 18 maart 2026 hebben wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet. De aanvraag is ingediend namens Stichting Portaal. De aanvraag is ingediend voor de volgende vergunningplichtige handelingen:

- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen of het opzettelijk wegnemen van nesten van de huismus (*Passer domesticus*) als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van onderhouds- en verduurzamingswerkzaamheden aan de woningen aan Peter van Anrooystraat 2 tot en met 14 (even), 20 tot en met 26 (even) en 32 en Sweelincklaan 1 tot en met 7 (oneven), 13 tot en met 27 (oneven) en 31 te Leiden. De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode 1 januari 2027 tot en met 31 december 2030.

Besluit

Wij besluiten:

I. de aangevraagde omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te **verlenen** aan Stichting Portaal;

II. de in het vervolg van deze beschikking opgenomen voorschriften te verbinden aan deze omgevingsvergunning;

III. de onder “Relevante documenten” genoemde stukken onderdeel te laten zijn van deze omgevingsvergunning;

IV. dat deze omgevingsvergunning geldig is vanaf 1 januari 2027 tot en met 31 december 2030.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

D.C.G. Ruseler, MSc
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Dit document is digitaal vastgesteld, daarom staat er geen zichtbare handtekening in.

Appendices

Appendix I: locaties nestplaatsen
Appendix II: locaties tijdelijke voorzieningen
Appendix III: fasering van de werkzaamheden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemeen

1. De vergunninghouder dient:
   a. de start van de flora- en fauna-activiteit (waaronder ook het ongeschikt maken) uiterlijk twee weken van tevoren te melden;
   b. het ecologisch werkprotocol bij de startmelding mee te sturen;
   c. relevante wijzigingen in de uitvoering uiterlijk één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen; en
   d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week voor de beëindiging te melden.

   Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen, Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'Flora- en fauna-activiteit'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

2. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze omgevingsvergunning, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan Huismus Sweelincklaan Leiden' van 18 maart 2026 en de gegevens 'Tijdelijke kasten vergunningaanvraag Sweelincklaan Leiden' van 18 februari 2026, 'Reactie op Verzoek aanvullende informatie 01165959 - ODH1730263' van 12 juni 2026 en 'Reactie op Verzoek aanvullende informatie 01165959 - ODH1823574' van 28 augustus 2026.

3. Indien één of meerdere in voorschrift 2 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit voor de betreffende soort(en) te worden getroffen. Deze maatregelen dienen, uiterlijk één maand voorafgaand aan de uitvoering ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd. De alternatieve maatregelen mogen na goedkeuring worden toegepast.

4. De vergunninghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel en eenieder die betrokken is bij de uitvoering van het project op de hoogte is van de voorschriften en maatregelen in deze omgevingsvergunning en dat ze toegepast worden.

5. De uitvoering van alle mitigerende en compenserende maatregelen dient te worden begeleid door een ecologisch deskundige[1] op het gebied van de aangevraagde beschermde soorten.

6. Er dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
   a. de contactgegevens van de begeleidend ecologisch deskundige(n);
   b. hoe omgegaan wordt met de voorwaarden zoals opgenomen in de voorschriften;

[1] Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft en/of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en (beschermde) soorten. Deze persoon heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit of vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie. De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Deze persoon:
- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk;
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- kan aanvragen gericht op soortenbescherming opstellen of daarbij ondersteunen;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties of een (ecologisch) adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

c. de locaties van de huidige verblijfplaatsen binnen het plangebied (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
d. een omschrijving en planning van de uit te voeren werkzaamheden;
e. de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal); en
f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.

7. Er dient door de ecologisch deskundige een logboek te worden bijgehouden van de ecologische begeleiding. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
   a. een verslag van de uitvoering en begeleiding van de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
   b. een overzicht van de uitgevoerde controles en de (weer)condities waaronder deze hebben plaatsgevonden; en
   c. de ecologische onderbouwing van de vrijgave van het plangebied voor de start van de werkzaamheden.

8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een exemplaar van deze omgevingsvergunning, het ecologisch werkprotocol en het logboek op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.

9. De voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen. Hiervoor geldt:
   a. voor tijdelijke voorzieningen: binnen twee weken na de inwerkingtreding van deze omgevingsvergunning; en
   b. voor permanente voorzieningen: minimaal één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Soortspecifieke voorschriften

10. De tijdelijke en permanente voorzieningen moeten voor de huismus functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Hiertoe dienen voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd te worden op functionaliteit en – indien nodig – op een zo kort mogelijke termijn hersteld te worden waarbij het verstoren van de aanwezige huismus dient te worden voorkomen.

11. De werkzaamheden aan de woonblokken B en C, zoals aangeduid in Appendix III, dienen plaats te vinden buiten het broedseizoen en buiten koude perioden, gedefinieerd als perioden van vijf opeenvolgende dagen waarvan drie of meer dagen met vorst. Indien niet volledig buiten het broedseizoen gewerkt kan worden aan daken waar direct aangrenzend nestplaatsen zijn aangetroffen, dan dienen deze daken met nestplaatsen afgeschermd te worden door weringborstels te plaatsen tussen het te vervangen en te behouden dakdeel.

12. Voordat gestart mag worden met de werkzaamheden aan woonblokken A en D, zoals aangeduid in Appendix III, dient de bebouwing ongeschikt gemaakt te worden voor de huismus. Aan het ongeschikt maken zijn de volgende voorwaarden verbonden:
   a. het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd in de periode van 1 september tot 1 maart. Dit is buiten de kwetsbare broedperiode van de huismus;
   b. na het ongeschikt maken dienen de werkzaamheden vóór aanvang van het eerstvolgende broedseizoen aan te vangen;
   c. in aanvulling op sub a geldt, dat indien sprake is van late vervolglegsels in september, met het ongeschikt maken gewacht dient te worden totdat door de ecologisch deskundige is vastgesteld dat het nest niet langer in gebruik is;
   d. tevens mag aanvullend op sub a het ongeschikt maken niet plaatsvinden in een koude periode, gedefinieerd als perioden van vijf opeenvolgende dagen waarvan drie of meer dagen met vorst;
   e. het ongeschikt maken van de bebouwing dient te worden uitgevoerd door het plaatsen van weringsborstels of vogelschroot onder de eerste rij dakpannen;

f. maximaal drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de ecologisch deskundige om de aanwezigheid van huismussen in de bebouwing uit te sluiten; en
g. na het bovenstaande controlebezoek bepaalt de ecologisch deskundige of het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden.

13. In de permanente situatie wordt het dak toegankelijk gemaakt voor de huismus. Hierbij is van belang dat:
    a. tenminste de eerste drie rijen dakpannen gerekend vanaf de dakgoot (tot de vierde pannenlat) toegankelijk zijn;
    b. tenminste twee strekkende meter dak toegankelijk wordt gemaakt voor elk aangetroffen nest;
    c. de opening die toegang biedt tot de ruimte onder de dakpannen en tussen de rijen dakpannen minimaal 3,4 centimeter hoog is;
    d. de vrije ruimte (hoogte) onder de dakpan minimaal 8 cm is en bij voorkeur 10 à 12 centimeter;
    e. de ondergrond niet glad is en voldoende grip biedt voor de huismus;
    f. daken met een *puur* zuidelijke oriëntatie niet toegankelijk gemaakt worden *tenzij deze tussen 7:00 en 19:00 beschaduwd en geventileerd zijn en geschikt bevonden zijn door een ecologisch deskundige waarbij alle aspecten onder sub g zijn afgewogen*;
    g. daken met een noordelijke, oostelijke of westelijke oriëntatie geventileerd zijn doordat:
        i) er een doorlopende luchtspouw van minimaal 1 centimeter is tussen dakbeschot en dakpannen over de hele lengte van het dak die niet volledig geblokkeerd wordt;
        ii) dakvoet en nok open zijn of geventileerd via profielen en een geperforeerde nokafwerking of open nokpan;
        iii) damp-open folies gebruikt worden.

14. Na afronding van de werkzaamheden mogen de tijdelijke voorzieningen verwijderd worden wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:
    a. de permanente voorzieningen zijn functioneel;
    b. de gewenningsperiode voor de huismus is in acht genomen. Dit betreft een periode van drie maanden;
    c. de tijdelijke voorzieningen worden verwijderd:
        i. onder ecologische begeleiding; en
        ii. buiten de kwetsbare periode van de nestplaatsen van de huismus, die loopt van 1 maart tot en met 31 augustus;
        iii. wanneer de tijdelijke voorzieningen in gebruik zijn, dienen deze ongeschikt gemaakt te worden conform de maatregelen in voorschrift 12.

Aanwijzingen voor gebruik

- Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de soorten en flora- en fauna-activiteit die in dit besluit genoemd zijn en voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze omgevingsvergunning zelf niet anders aangegeven is.
- Indien de vergunninghouder de onderhoudsverplichting van gerealiseerde maatregelen wenst over te dragen aan een derde, dan moet de vergunninghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.
- Indien de vergunninghouder deze omgevingsvergunning wil overdragen, geldt op grond van artikel 5.37, tweede lid, van de Omgevingswet een informatieplicht. De huidige vergunninghouder dient ten minste vier weken voorafgaand aan de wijziging het bevoegd gezag hierover te informeren. Hierbij dienen de gegevens te worden verstrekt zoals genoemd in artikel 7.216 van de Omgevingsregeling.
- Indien de vergunninghouder deze omgevingsvergunning wil verlengen, dient tijdig en bij voorkeur zes maanden voorafgaand aan het aflopen van de geldigheidstermijn een aanvraag te worden gedaan via het Omgevingsloket. De aanvraag dient te voldoen aan de indieningsvereisten.

Zorgplicht en ongewoon voorval

In de Omgevingswet zijn algemene zorgplichten opgenomen voor de fysieke leefomgeving. Voor alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt daarnaast de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In het kader van de specifieke zorgplicht dient onder meer rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Ook dient u rekening te houden met het onverwijld melden van een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 11.34 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit geldt als er tijdens de uitvoering van flora- en fauna-activiteiten een gebeurtenis plaatsvindt die direct gevolgen heeft voor de natuur. In dat geval dient u direct contact op te nemen met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1).

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 18 maart 2026 hebben wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet (hierna: Ow). De aanvraag is ingediend namens Stichting Portaal. De aanvraag betreft het uitvoeren van onderhouds- en verduurzamingswerkzaamheden aan de woningen gelegen aan Peter van Anrooystraat 2 tot en met 14 (even), 20 tot en met 26 (even) en 32 en Sweelincklaan 1 tot en met 7 (oneven), 13 tot en met 27 (oneven) en 31 te Leiden met DSO-nummer 20260318 00478 000. De werkzaamheden staan gepland te starten op 1 april 2027 en duren naar verwachting tot uiterlijk 31 december 2027. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de periode 1 januari 2027 tot en met 31 december 2030.

Relevante documenten

Bij de aanvraag zijn de volgende gegevens ingediend, die gebruikt zijn voor de inhoudelijke beoordeling:

- Asbestinventarisatie, SGS Search Ingenieursbureau B.V., kenmerk: RFI-18-00006674-SI, 10 juli 2018 (ODH1797051);
- Notitie Wnb-onderzoek Valeriusstraat Leiden, Bureau Stadsnatuur, kenmerk: 1866, 31 oktober 2018 (ODH1707771);
- Prestatieafspraken Leiden 2020 t/m 2025, Gemeente Leiden, 8 december 2020 (ODH1707774);
- Quick scan ecologie, Els & Linde B.V., kenmerk: 23.477, 19 juli 2023 (ODH1707776);
- Notitie Vervolgonderzoek D0727 Sweelincklaan, Bureau Stadsnatuur, kenmerk: 3139, Peter van Anrooystraat Leiden, 17 oktober 2025 (ODH1707778);
- Startdocument Energetisch Verbeteren Sweelincklaan & Peter van Anrooystraat, Leiden, Van Wijnen Groep B.V., kenmerk: 33230079, 18 november 2025 (ODH1707780);
- Werkzaamheden Sweelincklaan eo & T. Brandsmalaan, Van Wijnen Groep B.V., kenmerk: 33230079, 18 november 2025 (ODH1707782);
- Tijdelijke kasten vergunningaanvraag Sweelincklaan Leiden, Bureau Stadsnatuur, kenmerk: 3296, 18 februari 2026 (ODH1797049);
- Activiteitenplan Huismus Sweelincklaan Leiden, Bureau Stadsnatuur, kenmerk: 552, 18 maart 2026 (ODH1707769);
- Het verzoek, verzoeknummer: 20260318 00478 000, 18 maart 2026 (ODH1707784);
- Reactie op Verzoek aanvullende informatie 01165959 - ODH1730263, Bureau Stadsnatuur, kenmerk: bSR-1514, 12 juni 2026 (ODH1797047).
- Reactie op Verzoek aanvullende informatie 01165959 - ODH1823574, Bureau Stadsnatuur, kenmerk: bSR-1517, 28 augustus 2026 (ODH1881148).

Procedure

Reguliere voorbereidingsprocedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.64 van de Ow zijn toegepast op deze aanvraag. Overeenkomstig artikel 16.57 van de Ow is kennisgegeven van de aanvraag via www.officielebekendmakingen.nl.

Beslistermijn

Gelet op artikel 16.64, eerste lid, van de Ow is de termijn voor de afhandeling van de aanvraag acht weken. Met toepassing van artikel 16.64, tweede lid, van de Ow hebben wij deze termijn op 31 maart 2026 met zes weken verlengd.

Volledigheid aanvraag
Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. In de Omgevingsregeling zijn naast algemene ook specifieke indieningsvereisten opgenomen waar een aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan dient te voldoen. Ook hebben wij getoetst of de aangeleverde gegevens voldoende zijn voor de voorbereiding van de beschikking en het inhoudelijk beoordelen van de aanvraag.

Doordat de aanvraag onvolledig was, is de procedure op 15 mei 2026 opgeschort en is verzocht de ontbrekende gegevens aan te leveren. Op 12 juni 2026 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen en is de procedure hervat.

Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoet aan de wettelijke indieningsvereisten en voldoende informatie bevat voor een inhoudelijke beoordeling van de gevolgen van de flora- en fauna-activiteit op de betrokken beschermde soort(en).

Bevoegd gezag
De flora- en fauna-activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 5.10, eerste lid, aanhef en onder e, van de Ow, artikel 11.24 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) en artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder e, van het Omgevingsbesluit zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Participatie
De opzet en uitkomsten van het participatieproces zijn op grond van artikel 7.4 van de Omgevingsregeling onderdeel van de aanvraag. Bij deze aanvraag heeft geen participatie plaatsgevonden.

Toetsingskader en grondslag beschikking
De aanvraag is getoetst aan artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Ow, waarin is opgenomen dat het verboden is om aangewezen flora- en fauna-activiteiten uit te voeren zonder omgevingsvergunning. In het Bal worden deze flora- en fauna-activiteiten benoemd en zijn de beschermingsregimes opgenomen voor inheemse planten en dieren. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Het tweede regime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. De aanvraag is tevens getoetst aan de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de huismus, dit is een van nature in Nederland in het wild levende vogel welke beschermd is op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Paragraaf 11.2.2 van het Bal, met betrekking op de Vogelrichtlijn, bepaalt voor welke flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor vogels een omgevingsvergunning nodig is. Artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de omgevingsvergunning. Op grond van artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren, of het opzettelijk wegnemen van nesten van de huismus.

Op grond van artikel 8.74j, eerste lid, van het Bkl wordt een omgevingsvergunning slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;
- de activiteit nodig is omdat tenminste één van de belangen genoemd in artikel 8.74j, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl aan de orde is; en
- de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Tot slot geldt voor alle inheemse soorten in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een omgevingsvergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

Beoordeling

Natuurwaardenonderzoek en vergunningplicht
Stichting Portaal is voornemens om werkzaamheden uit te voeren in het plangebied gelegen aan Peter van Anrooystraat 2 tot en met 14 (even), 20 tot en met 26 (even) en 32 en Sweelincklaan 1 tot en met 7 (oneven), 13 tot en met 27 (oneven) en 31 te Leiden. Samengevat zijn de voorgenomen werkzaamheden als volgt:

- Het uitvoeren van asbestsanering, waaronder het verwijderen van asbesthoudende vensterbanken bij kozijnvervanging en het uitvoeren van werkzaamheden aan de riolering;
- Het inblazen van bodemisolatie in de kruipruimte en onder de begane grondvloeren van woonkamers;
- Het herstellen en/of vervangen van metselwerk aan de gevel;
- Het reinigen en afwerken van de gevel;
- Het verwijderen van schoorstenen tot onder het dakbeschot en het herstellen van het dakbeschot;
- Het vervangen van loodaansluitingen, voegwerk en het plaatselijk herstellen van metselwerk bij gedeelde schoorstenen met koopwoningen;
- Het constructief versterken van bestaande balkons;
- Het vervangen of herstellen van kozijnen;
- Het aanbrengen van dakisolatie aan de binnenzijde, waarbij bestaande afwerkingen worden verwijderd tot op het dakbeschot;
- Het verwijderen van bestaande dakpannen en panlatten;
- Het herstellen van schade aan het dakbeschot;
- Het aanbrengen van een waterkerende folie, nieuwe panlatten en nieuwe dakpannen van het type OVH;
- Het vervangen van hemelwaterafvoeren;
- Het vervangen van dakgoten.

Om te bepalen of sprake is van een vergunningplichtige flora- en fauna-activiteit heeft natuurwaardenonderzoek plaatsgevonden. In 2023 is een quickscanonderzoek uitgevoerd. In 2025 heeft nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Kennisdocument Huismus (2023). Daarmee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is en de functies van het plangebied voor de huismus voldoende in kaart zijn gebracht.

De huismus is in het plangebied aangetroffen. In het plangebied zijn de volgende functies aangetroffen:

- Negen nestplaatsen met toegang vanaf de dakgoot aan de Peter van Anrooystraat 10, 20 tot en met 26 (even) en Sweelincklaan 7 en 19 tot en met 23 (oneven);
- Eén nestplaats met toegang via de afwerking van de kunststof rookafvoer en één nestplaats met toegang via een scheve dakpan aan de Sweelincklaan 13;
- Eén nestplaats met toegang via een scheve dakpan aan de Peter van Anrooystraat 24.

De exacte locaties zijn weergegeven in Appendix I. Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren. Deze schadelijke handelingen zijn vergunningplichtig op grond van artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal.

Belangenonderbouwing
De omgevingsvergunning is aangevraagd op grond van het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' zoals genoemd in artikel 8.74j, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl.

Het belang van de voorgenomen werkzaamheden is in de aanvraag toegelicht in het document 'Activiteitenplan Huismus Sweelincklaan Leiden' van 18 maart 2026 en ter onderbouwing is bij de aanvraag het volgend document aangeleverd: 'Asbestinventarisatie' van 10 juli 2018.

Bij de aanvraag is een asbestrapport gevoegd. In de bebouwing is asbesthoudend materiaal aangetroffen, waaronder asbest van risicoklasse 2a (hoog risico). Hieronder vallen losgebonden asbestmaterialen. Bij beschadiging, verdere veroudering, of bewerking van het materiaal komen gevaarlijke concentraties asbestdeeltjes in de lucht. Vrijgekomen asbestdeeltjes kunnen zeer schadelijke effecten hebben voor de gezondheid van de bewoners[2]. Door het inademen van losse asbestvezels kan na lange tijd longkanker, longvlies-, of buikvlieskanker ontstaan. Het renoveren van de woningen en het saneren van het asbesthoudend materiaal is in het belang van de volksgezondheid van de bewoners.

Het voegwerk van de woningen is te zacht met vochtproblemen tot gevolg. De complexen zijn gebouwd in 1962, de woningen zijn verouderd en voldoen derhalve niet meer aan de gestelde wettelijke eisen omtrent isolatie en ventilatie. Vocht veroorzaakt schimmels in de woningen. Er bestaat een samenhang tussen de aanwezigheid van vocht en schimmel in de woning enerzijds en een verhoogd voorkomen van reumatische aandoeningen en ademhalingsproblemen bij kinderen en volwassenen zoals astma, anderzijds[3]. Door de isolatie en ventilatie te verbeteren kunnen deze vochtproblemen worden verholpen. Zodoende zijn de werkzaamheden in het belang van de volksgezondheid.

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 7 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen, energieneutraal gemaakt moeten worden. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt. Nederland heeft ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs. De opgave om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990 is het centrale doel van dit Klimaatakkoord[4]. De geplande werkzaamheden dragen bij aan de reductie van CO_2 uitstoot en daarmee aan de internationale en nationale klimaatdoelstellingen om klimaatverandering tegen te gaan. Het terugdringen van de CO_2-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid. Om invulling te geven aan de doelen van het Klimaatakkoord zijn op 30 juni 2022 de Nationale Prestatieafspraken ondertekend. Woningcorporaties, gemeenten, huurders en het Rijk hebben hierin bindende afspraken gemaakt[5]. Hierin is onder andere opgenomen dat corporaties al hun woningen met een E-, F-, of G-label tot en met 2028 versneld verduurzamen. Dit sluit aan op het doel om in 2030 675.000 woningen vergaand te isoleren en om 450.000 bestaande corporatiewoningen aardgasvrij te maken. Het gaat in het plangebied om woningen uit 1962, met energielabel C tot en met E. Door middel van de beoogde werkzaamheden zal worden voldaan aan de isolatiestandaard en minimaal het energielabel A worden bereikt.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het aan de aanvraag ten grondslag gelegde wettelijke belang voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

[2] https://www.rivm.nl/asbest
[3] https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/609300022.pdf
[4] www.klimaatakkoord.nl/binaries/klimaatakkoord/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord/klimaatakkoord.pdf
[5] https://aedes.nl/verduurzaming/nationale-prestatieafspraken-verduurzaming

Geen andere bevredigende oplossing
Bij de voorgenomen onderhouds- en verduurzamingswerkzaamheden worden twaalf nestplaatsen van de huismus weggenomen. In de aanvraag is aangegeven welke alternatieven zijn overwogen en is een onderbouwing gegeven waarom deze alternatieven geen andere bevredigende oplossing zijn.

Locatie
Het project is locatiegebonden aangezien het gaat om het uitvoeren van onderhouds- en verduurzamingswerkzaamheden.

Inrichting en werkzaamheden
Bij uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden kan dakisolatie uitwendig, in plaats van inpandig worden aangebracht. Middels deze wijze van isolatie zouden de aangetroffen nestplaatsen eveneens verloren gaan. Er is geen alternatieve werkwijze mogelijk waarbij de beoogde doelen van de werkzaamheden behaald zouden worden. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke compenserende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de soort te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol.

Planning
Bij de planning van de werkzaamheden is rekening gehouden met de kwetsbare periode(n) van de huismus. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. Daarmee worden mitigerende maatregelen getroffen om effecten op de soort te verminderen.

Conclusie
Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus zoveel mogelijk voorkomen. Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing aanwezig is.

Staat van instandhouding
Om een omgevingsvergunning te mogen verlenen, mag kortgezegd de staat van instandhouding van de aangevraagde beschermde soort(en) niet verslechteren. Onderdeel van deze toetsing is ook of er mogelijk sprake is van cumulatieve effecten.

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Leiden. Als gevolg van de werkzaamheden gaan twaalf nesten van de huismus verloren. De aangetroffen nestplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van een groter netwerk aan nestplaatsen in de directe omgeving.

Maatregelen
Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de staat van instandhouding van de huismus tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in ‘Activiteitenplan Huismus Sweelincklaan Leiden’ van 18 maart 2026 en de gegevens van ‘Tijdelijke kasten vergunningaanvraag Sweelincklaan Leiden’ van 18 februari 2026, ‘Reactie op Verzoek aanvullende informatie 01165959 - ODH1730263’ van 12 juni 2026 en ‘Reactie op Verzoek aanvullende informatie 01165959 - ODH1823574’ van 28 augustus 2026.

De voorgestelde maatregelen om de negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden zoveel mogelijk te mitigeren en te compenseren achten wij in grote lijnen voldoende. Op een aantal onderdelen hebben wij de maatregelen aangescherpt in de specifieke voorschriften om de staat van instandhouding van de huismus te kunnen borgen. Hieronder lichten wij dit toe. In deze beschikking zijn verder algemene voorschriften opgenomen voor een juiste toepassing en naleving van de omgevingsvergunning door de vergunninghouder en gemachtigde(n).

Huismus
Als gevolg van de werkzaamheden gaan twaalf nesten van de huismus verloren. In juni 2026 zijn 24 tijdelijke nestkasten van het type HMTH1 van Unitura gerealiseerd aan de gevels van de bebouwing binnen 200 meter van de oorspronkelijke nestplaatsen. De exacte locaties zijn weergegeven in appendix II. In de permanente situatie worden de daken toegankelijk gemaakt voor de huismus. Er worden daarnaast toegang voor drie afwijkende nestlocaties gerealiseerd middels huismussendakpannen; dakpannen met daarin een opening waarmee de huismus toegang heeft tot het dak. Per strekkende meter dak dient minimaal één nestplaats beschikbaar te zijn, waarbij rekening wordt gehouden met het territoriale karakter van mannetjesmussen en een afstand van minder dan een halve meter tot nestingangen. Dit betekent dat bij een compensatiefactor van 1:2 ten minste twee strekkende meter dak toegankelijk moeten worden gemaakt per aangetroffen nest. Onderzoek door Sovon en ecologische bureaus toont aan dat toegankelijke daken voor huismussen, ook na isolatie afhankelijk van de uitvoeringswijze, geen negatief en soms zelfs een positief effect kunnen hebben op de lokale gunstige staat van instandhouding[6][7].

Om het risico op predatie door roofdieren te reduceren, is het nodig dat mussen dieper onder het dak kunnen kruipen dan de eerste twee rijen dakpannen. Een verhoogde panlat is noodzakelijk voor optimale ventilatie in de ruimte onder de dakpannen. Tevens kan een bolle dakpanvorm de voorkeur verdienen boven een platte variant om na isolatie voldoende ruimte te bieden. De toegang tot de ruimte onder en tussen de eerste drie rijen dakpannen moet minimaal 3,4 cm bedragen, terwijl de broedruimte een hoogte heeft van minimaal 8 cm en bij voorkeur 10 tot 12 cm. De bodem van de broedruimte mag niet glad zijn om nestvorming, uitglijden en pootverwondingen te voorkomen; plastic dient afgedekt te worden met gripgaas of hout.

Ter voorkoming van oververhitting van (jonge) dieren in de zomermaanden — met temperaturen onder het dak die structureel boven de 40 °C kunnen stijgen — is het essentieel om daken op het zuiden, waar de ruimte onder de dakpannen tot 80˚C kan oplopen, niet toegankelijk te maken. Ook oostelijk en westelijk georiënteerde daken kunnen in de ochtend en middag aanzienlijk opwarmen, vooral bij bebouwing met warmte reflecterende gevels en lichtgekleurde materialen. Donkere, niet glad geglazuurde dakpannen dragen eveneens bij aan een verhoogde temperatuur in de ruimte onder de dakpannen. Piektemperaturen op oost- of westelijke daken kunnen worden gemitigeerd door adequate dakventilatie, gerealiseerd via een doorlopende luchtspouw van dakvoet naar nok.

Indien op de vierde pannenrij een horizontale pannenlat wordt aangebracht ter beperking van toegang tot het gehele dak, dient er minimaal een centimeter ruimte onder deze lat aanwezig te zijn om verticale luchtstroming en natuurlijke trek te waarborgen. Het gebruik van reflecterende of ademende dampopen onderdakfolies met een witte bovenzijde, die wel waterkerend zijn, wordt aanbevolen. Indien dampopen folie niet mogelijk is, dient de ventilatiespouw minimaal 3 cm te bedragen om natuurlijke ventilatie te faciliteren en stil hangende lucht alsmede oververhitting van vogels te voorkomen. Lichtere OSB-platen of houtvezelplaten genieten de voorkeur boven betonnen onderconstructies vanwege hun geringere warmteopslagcapaciteit.

Deze maatregelen zijn erop gericht om te voorkomen dat huismussen onder daken broeden en tijdens zomerse hitte sterven, evenals om nestuitval, ei sterfte en sterfte van jonge vogels te minimaliseren.

De werkzaamheden vinden gefaseerd plaats. Hierbij worden eerst de werkzaamheden aan de woonblokken B en C (zie Appendix III) uitgevoerd buiten het broedseizoen. Dit betreffen de woningen aan de Sweelincklaan 1 tot en met 7 (oneven) en 13, en aan de Peter van Anrooystraat 20 tot en met 26 (even) en 32.

[6] Sovon Vogelonderzoek Nederland. Rap_2023-75_Effectiviteit-van-maatregelen-voor-de-Huismus-S2022-074-LR.
7 Waardeburg, isolatie 200 woningen Hengstdal Nijmegen 2020-2021 en effectiviteit vogelvides, open dakvoet en mussendakpannen. En Leusderkwartier Amersfoort 100 woningen in 2021 gerenoveerd waarbij uit monitoring bleek dat het aantal broedparen van 16 naar 55 ging.

Ten behoeve van het functioneel behoud van de nestplaatsen onder daken die niet gerenoveerd worden maar die direct grenzen aan deels in het broedseizoen te renoveren daken, dienen de werkzaamheden enkel uitgevoerd te worden na het afschermen van deze daken met weringborstels en gedurende daglicht. Indien deze daken buiten het broedseizoen gerenoveerd worden, geldt deze beperking niet en hoeven de weringborstels niet ingezet worden. Dit aangezien de huismussen niet gebonden zijn aan hun nest en het overige al gerenoveerde dak genoeg ruimte biedt als schuil- en rustplaats buiten het broedseizoen.

Voordat de werkzaamheden starten aan de woningen van de woonblokken A en D dient de bebouwing op de juiste wijze en in de juiste periode ongeschikt gemaakt te zijn voor huismussen. Dit betreft de woningen aan de Sweelincklaan 15 tot en met 27 (oneven) en 31 en aan de Peter van Anrooystraat 2 tot en met 14 (even) zoals weergegeven in Appendix III. Op deze wijze wordt voorkomen dat er huismussen in bebouwing aanwezig zijn tijdens het uitvoeren van werkzaamheden, en mogelijk gewond raken of gedood worden. Het belangrijkste hierbij is dat er ongeschikt wordt gemaakt op een moment dat de huismussen nog niet begonnen zijn met broeden. In de voorschriften hebben wij daarom opgenomen dat het ongeschikt maken dient plaats te vinden voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het kwetsbare broedseizoen van de huismus dat loopt van 1 maart tot en met 31 augustus.

Huismusnesten zijn jaarrond beschermd. De winterperiode geldt als de minst kwetsbare periode, waardoor ongeschikt maken in deze periode de voorkeur heeft. Hier zijn echter ook uitzonderingen aan verbonden. Het is verboden om de nesten ongeschikt te maken gedurende koude perioden. Een koude periode is een periode van vijf opeenvolgende dagen met ten minste drie dagen (nacht-)vorst. Gedurende deze periode is het verboden om de nestplaatsen ongeschikt te maken om te voorkomen dat individuen in rust worden verstoord en tijdens slechte weersomstandigheden gedwongen zijn nieuwe rustlocaties te vinden. In een koud, nat voorjaar is het broedsucces lager. Bij een warm najaar en een hoger voedselaanbod is de kans op vervolglegsels in september groter. Een ecologisch deskundige met expertise op het gebied van de huismus dient vast te stellen of sprake is van late vervolglegsels. Indien dit het geval is, dient het ongeschikt maken te worden uitgesteld totdat de ecologisch deskundige het plangebied heeft vrijgegeven.

Het ongeschikt maken van de bebouwing voor de huismus dient te worden uitgevoerd door het verwijderen van de onderste drie rijen dakpannen of het plaatsen van weringsborstels. Dit moet onder begeleiding van een ecologisch deskundige plaatsvinden. Indien er nesten in gebruik zijn, dient het ongeschikt maken plaats te vinden nadat de vogels de nestlocaties uit eigen beweging hebben verlaten. De huismus is een opportunistische soort waardoor herkolonisatie van een gebouw mogelijk is. Huismussen kunnen bijvoorbeeld door onjuist bevestigde of verweerde weringsborstels toch invliegen of nadat de onderste drie rijen dakpannen zijn verwijderd, onder de vierde rij dakpannen kruipen. Daarom is het van belang dat de maatregelen waarmee ongeschikt gemaakt is, nog functioneel zijn vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden en dat gecontroleerd wordt of huismussen de nestplaatsen daadwerkelijk hebben verlaten. Maximaal drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden vindt een controle plaats door een ecologisch deskundige (voorschrift 5) om vast te stellen dat er op dat moment geen huismussen in de bebouwing verblijven. De ecologisch deskundige bepaalt wanneer de bebouwing vrijgegeven kan worden voor het starten van de werkzaamheden.

Om te voorkomen dat nestplaatsen van de huismus onnodig ongeschikt zijn gedurende het broedseizoen, dienen de werkzaamheden gestart te worden vóór aanvang van het eerstvolgende broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is, dient het ongeschikt maken te worden uitgesteld. De werkzaamheden vinden gefaseerd plaats per woonblok.

Cumulatie
Bij de toetsing van de effecten op de staat van instandhouding, hebben wij ook onderzocht of er cumulatieve effecten kunnen optreden als gevolg van andere plannen of projecten die in de omgeving van het plangebied uitgevoerd (gaan) worden. In de omgeving van het plangebied geldt een omgevingsvergunning, die betrekking heeft op dezelfde lokale populatie van de huismus. Gezien de omvang van dit project en het beperkte effect van andere projecten is de impact echter op de huismus minimaal en is er geen sprake van negatieve cumulatieve effecten op de staat van instandhouding van de huismus.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken. De werkzaamheden leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus.

Samenhangende besluiten
Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de huismus op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteiten te kunnen uitvoeren. Kijk voor meer informatie op: https://omgevingswet.overheid.nl/checken.

Conclusie
Op grond van het vorenstaande is de zekerheid verkregen dat de aanvraag voldoet aan het toetsingskader dat betrekking heeft op de in de aanvraag opgenomen flora- en fauna-activiteit en beschermde soorten, zodat de aangevraagde omgevingsvergunning op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet wordt verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden. De omgevingsvergunning treedt in werking vanaf 1 januari 2027 en is geldig tot en met 31 december 2030.

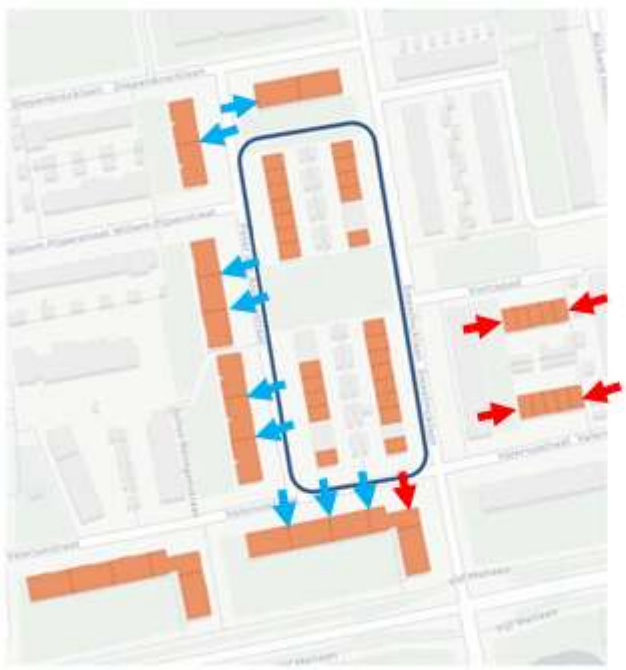
Appendices

Appendix I: locaties nestplaatsen

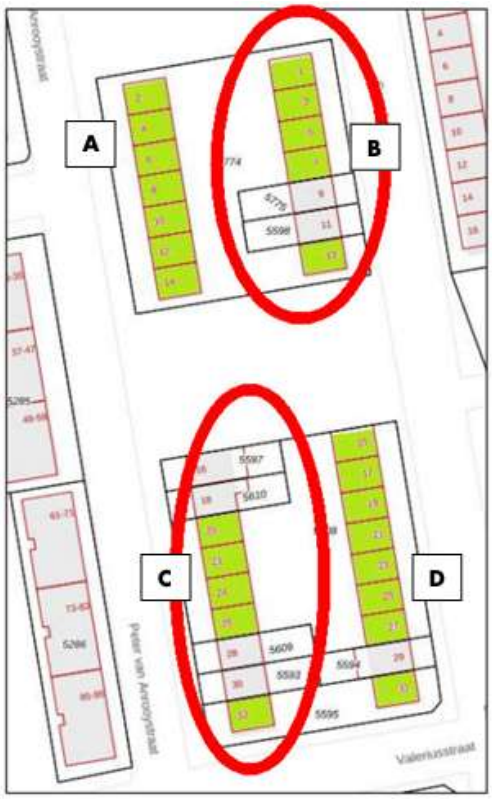
Figuur 1: Broedlocaties van de Huismus (stippen) in de woonblokken (omkaderd: Portaal-bezit) 2025. (Bureau Stadsnatuur, 2025)

Appendix II: locaties tijdelijke voorzieningen

Figuur 2: Gevels met mussenkasten. Rode pijl staat voor drie kasten, blauwe pijl voor één kast. (Bureau Stadsnatuur, 2026)

Appendix III: fasering van de werkzaamheden

Figuur 3: De te renoveren woningen in het plangebied (groen). Werk aan de rood omcirkelde rijen vindt plaats in de periode 1 september tot en met 28 februari.